

Elevhandledning

Dvärgen

Pär Lagerkvist

Boken

Dvärgen är en dagboksroman. Den kom ut första gången 1944, precis i slutet av andra världskriget. Boken utspelar sig vid ett hov i Italien under renässansen (1400-talet). Där på hovet lever en dvärg, som är fylld med ondska. Han älskar mord och våld och vill gå ut i strid och döda. Romanen brukar beskrivas som en studie i ondska.

Författaren

Pär Lagerkvist föddes 1891 i Växjö och dog 1974 i Stockholm. Han satt med i Svenska akademien och fick flera litteraturpriser, bland annat Nobelpriset i litteratur 1951.

Textfrågor

Här nedan finns frågor till de första fem kapitlen i boken. Som du kommer att märka är en del frågor sådana där du hittar svaren direkt i texten. Andra frågor kräver att du drar slutsatser och läsa mellan raderna. Det finns också frågor där du får fundera över hur du själv skulle ha gjort.

Efter de fem kapitlen kommer du själv att få ta fram frågor till boken. Frågorna kan du ställa till en klasskompis.

Kapitel 1: Dvärgen och fursten (sida 5-8)

1. Hur beskriver dvärgen sig själv? Vad får du veta om honom?
2. Vad får du veta om fursten Leone?
3. På sidan 8 står det "Han klarar sig inte utan mig". Vad menar dvärgen med det, tror du?

Kapitel 2: Furstinnan Teodoras hemligheter (sida 9-10)

1. Vad får du veta om furstinnan?
2. Furstinnan ser dvärgen som sin "onda vän". Vad menar hon med det?

Kapitel 3: Livet i fursten Leones palats (sida 11-13)

1. Vad tänker dvärgen om livet i palatset och de människor som finns där?

Kapitel 4: Angelica (sida 14-16)

1. Vem är Angelica?
2. Att dvärgen är ond börjar man förstå. Ge exempel på hans ondska.
3. Vad tror du att det är som gör dvärgen ond?

Mannen på korset (sida 17-21)

1. Dvärgen får klä ut sig till biskop under en karneval. Vad händer?
2. Varför tror du att fursten sätter dvärgen i bojar?
3. På sidan 20 står det: "Jag hatar även mig själv. Jag äter mitt eget ruttna kött och dricker mitt eget förgiftade blod. Varje dag har jag min egen nattvard i ensamhet." Vad tror du att detta betyder?

Egna frågor

Nu är det dags för dig att skapa egna frågor. Dessa kan vara:

- ▶ **Frågor till texten.** Alltså frågor där du kan hitta svaren direkt i texten.
- ▶ **Frågor mellan raderna.** Här måste du dra egna slutsatser och tolka det du läser.
- ▶ **Frågor bortom raderna.** Här handlar det om att ställa frågor som gör att du får fundera över hur du själv skulle ha gjort. Du kopplar alltså det som händer i boken till dig själv och din omvärld.

Skriv ett författarporträtt

Du ska skriva om författaren Pär Lagerkvist. Utgå från följande rubriker:

- ▶ Uppväxt och barndom
- ▶ Verk
- ▶ Språk och stil
- ▶ Kopplingar mellan författaren, hans samtid och verken han skrev
- ▶ Priser han tilldelats
- ▶ Källor

Uppväxt och barndom

När du skriver denna del kan du ta hjälp av följande frågor:

När föddes han? Var föddes han?

Hur såg hans barndom ut?

Vad studerade han för något?

Var studerade han?

Verk

Vilka är hans mest kända verk?

Språk och stil

Vad kännetecknar författarens språk och stil (sättet att skriva på)?

Kopplingar mellan författaren, hans samtid och verken han skrev

Hur såg samhället ut då författaren levde?

Kan man se spår av författarens samtid i böckerna han skrev? Vilka?

Kan man se spår av författarens eget liv i verken han skrev? Ge exempel.

Priser han fått

Vilka priser har författaren fått?

Källor

Vilka källor har du använt för att hitta din information?

Presentera Dvärgen

I denna uppgift ska du förbereda en muntlig presentation av boken. Ta hjälp av punkterna nedan. Skapa gärna en tankekarta som du sedan kan ha som stöd när du berättar om boken.

- ▶ Vad heter boken?
- ▶ Vad heter författaren?
- ▶ Vad är det typ av bok (kärlek, spänning, relationer till exempel)?
- ▶ Berätta kort om huvudpersonen i boken. Vem är dvärgen?
- ▶ Berätta kort vad boken handlar om.
- ▶ Berätta vad du tycker om boken och vad det är som gör att du tycker så.
- ▶ Vem ska läsa boken?